

چکیده

زمینه و هدف: درمان ریشه قسمت مهمی از کار یک دندانپزشک است که شامل برداشتن پالپ ، پاکسازی مکانیکی و شیمیایی و پر کردن کانال می باشد . کیفیت پایین هر یک از این مراحل موجب افزایش احتمال عدم موفقیت درمان دندان و پیشرفت یا باقی ماندن التهاب بافت پری آپیکال می شود. در درمان ریشه نیز همانند بقیه اعمال پیچیده دندان پزشکی احتمال ایجاد موقعیت های نا خواسته یا پیش بینی نشده ای که می تواند بر پیش آگهی درمان تاثیر گذارد ، وجود دارد که مجموعه این حوادث را ، خطاهای حین درمان ریشه می نامند. معیارهای رادیوگرافیک برای ارزیابی نمونه های درمان ریشه شده تراکم (*Density*) ، تقارب (*Taper*) و طول (*Length*) پرکردگی می باشد. هدف از این تحقیق از یک سو بررسی میزان خطاهای حین کار بر اساس یافته های رادیوگرافیک در دندان های درمان ریشه شده توسط دانشجویان و از سوی دیگر بررسی ارتباط میزان خطای رخ داده با فاکتورهای دموگرافیک از جمله سن و جنس دانشجو، نوع دندان و همچنین محل دندان درمان شده می باشد.

مواد و روش : این مطالعه یک مطالعه ی مقطعی و گذشته نگر است و جامعه آماری در این مطالعه پرونده ی بیمارانی هستند که درمان ریشه دندان های آن ها توسط دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ انجام شده است.

نتایج : دانشجویان با میانگین سنی 25.36 ± 2.44 سال شامل ۲۴ (۴۲.۹٪) مرد و ۳۲ (۵۷.۱٪) زن بودند که بر روی ۲۰۱ بیمار با میانگین سنی 35.24 ± 11.56 شامل ۵۸ (۲۸.۹٪) مرد و ۱۴۳ (۷۱.۱٪) زن درمان ریشه را انجام دادند. ۷۱.۶ درصد موارد دارای پرکردگی با طول مناسب بودند. همچنین ۱۲.۴ درصد موارد پرکردگی کوتاه و ۱۵.۹ درصد موارد طول بلندتر از استاندارد داشتند. از لحاظ خطاهای تکنیکی، لچ در ۸.۵ درصد، پرفوریشن کف ۱ درصد، *Gouging* حفره دسترسی در ۱.۵ درصد، وسیله شکسته در ۰.۵ درصد دیده شد. در مطالعه ما ۸.۵٪ خطاها مربوط به ایجاد لچ بود ، در مورد شکستگی وسایل نیز میزان خطا ۰.۵ درصد گزارش گردید. بیشترین پرکردگی مناسب مربوط به دندانهای ماگزیلا ۸۷ مورد (۷۴.۴٪) بود. طول پرکردگی ارتباط معنی داری با نوع دندان نداشت ($P=0.08$) و بیشترین طول پرکردگی ، تراکم و تقارب مناسب مربوط به دندانهای قدامی بترتیب (۸۱.۳٪)، (۸۱.۳٪) و (۹۳.۸٪) گزارش شد . بین تراکم و نوع دندان ($P<0.002$) و تقارب و نوع دندان ($P<0.009$) ارتباط معناداری یافت شد. بین خطاهای تکنیکی و موقعیت قوس فکی ارتباط معناداری گزارش نشد . همچنین مشاهده گردید لچ ($P=0/01$)، و *Gouging* حفره دسترسی ($P=0/04$) در ارتباط معنی دار با نوع دندان بود.

نتیجه گیری : نتایج نشان داد پرکردگی ، تقارب و تراکم مناسب در دندان های قدامی بیش از دیگر دندان ها و همچنین پرکردگی مناسب در دندان های ماگزایلا بیشتر از دندان های مندیبل گزارش شد و میزان کلی خطاهای درمان در مقایسه با دیگر مطالعات بسیار کم بود و این مسئله بیشتر به دلیل نظارت اساتید بر نحوه انجام کار دانشجویان می باشد .